

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/59/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2619200705
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2619200705.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci navrhovateľa: V. V., nar. XX.X.XXXX, Q., Q. XXX, proti osobe oprávnenej prijímať výživné: N. V., nar. X.XX.XXXX, M. K., E. V. XXX/XX, zastúpená advokátom: JUDr. Juraj Procházka, Lakšárska Nová Ves 403, o zníženie výživného na plnoletú, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Senica č.k. 6Pc 4/2019-144 zo dňa 3. júla 2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie návrh na zníženie výživného zamietol a rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie po citácii § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 65 ods. 3, § 63 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine vecne odôvodnil tým, že „z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že odporkyňa napriek svojej plnoletosti nie je schopná samostatne sa živiť. Podľa zaužívanej súdnej praxe v prípade, ak je dieťa plnoleté a pokračuje vo vysokoškolskom štúdiu formou denného štúdia, ktoré zvyšuje úroveň jeho vzdelania, a tým aj jeho šance na pracovnom trhu, ide o sústavnú prípravu na budúce povolanie a v tomto čase nie je schopné samostatne sa živiť. Vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči odporkyni je jeho rodičovská povinnosť, ktorá bude trvať až do času, kým odporkyňa nenadobudne schopnosť samostatne sa živiť, teda z vlastných zdrojov trvalo uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Súd musí v hlavne poukázať na to, že za najpodstatnejší ukazovateľ pri určovaní výživného považuje bežný príjem a majetkové pomery povinnej osoby s tým, že tento reálny stav konfrontuje s potenciálom (možnosťami) povinného rodiča. Výživné je totiž určené povinnému rodičovi na základe jeho možností a schopností.

Z výpovede účastníkov ako aj z listinných dôkazov mal súd za preukázané, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti došlo k zmene pomerov na strane odporkyne, ktorej sa nástupom na vysokoškolské štúdium zásadným spôsobom zvýšili jej nevyhnutné náklady. Pokiaľ ide o navrhovateľa, tento poberá čiastočný invalidný dôchodok 275,- €. Okrem toho má stále spolu so svojou priateľkou v starostlivosti aj dcéru M. V., nar. XX.X.XXXX. Súd mal tiež v konaní preukázané, že navrhovateľ kúpnu zmluvou zo dňa 16.5.2016 kúpil parcely evidované na LV č. XXXX v k.ú. Q., a to za kúpnu cenu 23.200,- €, pričom podľa jeho tvrdenia uvedené peniaze získal z dedičstva po jeho mame. Následne v januári 2019 kúpil auto za kúpnu cenu 6.600,- €. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že navrhovateľ disponuje finančnými prostriedkami a tvrdenia navrhovateľa, že tieto finančné prostriedky použil na kúpu pozemku, auta, rekonštrukciu strechy alebo na iné účely, súd nemôže akceptovať. Súd je toho názoru, že výživné

má prednosť pred inými výdavkami rodiča, teda nie je možné akceptovať zaťaženie majetku rodiča kúpou pozemkov, dopravných prostriedkov a pod. na úkor vyživovacej povinnosti na dieťa. Navyše navrhovateľ preukázal, že v roku 2017 uvedené nehnuteľnosti predal za kúpnu cenu 22.939,- €, teda je zrejmé, že finančnými prostriedkami disponuje. V máji 2019 predal tiež motorové vozidlo za sumu 5.500,- €. Navrhovateľ nepreukázal, že pokiaľ ide o jeho možnosti nájsť zamestnanie, vyvinul dostatočné úsilie, aby zamestnanie získal, najmä pokiaľ ide o ponuky práce obchodného zástupcu v okolí jeho bydliska. Súd je v tomto prípade toho názoru, že navrhovateľ nevyužil dostatočne všetky možnosti na získanie zamestnania, a teda aj možnosti na zabezpečenie finančných prostriedkov na platenie výživného. Majetkové pomery navrhovateľa sú dostatočné na to, aby platil výživné vo výške určenej v roku 2013. Z vykonaného dokazovania je tiež zrejmé, že náklady na život odporkyne od poslednej úpravy výživného sú podstatne vyššie, a to najmä s poukazom na jej štúdium na vysokej škole. Pokiaľ ide čistú mzdu matky odporkyne, táto predstavovala v období od 1/2018 do 5/2019 sumu vo výške od 972,- € do 1.333,83 €. Podľa názoru súdu sa deti majú podieľať na životnej úrovni oboch rodičov, avšak samotná okolnosť, že rodič, ktorému je dieťa zverené, má vyšší príjem, neznamená, že to povinného rodiča zbavuje zodpovednosti a znižuje rozsah jeho vyživovacej povinnosti. Rodič, ktorý sa o dieťa aj osobne stará a zabezpečuje mu bytové a iné potreby, si vyživovaciu povinnosť plní už týmto naturálnym spôsobom. V neposlednom rade je úplne bežné, že takýto rodič, ak má lepšie pomery, deťom dopraje vyšší štandard bez ohľadu na to, aké výživné druhý rodič platí. Uvedené platí aj opačne, teda ak rodič, ktorému je dieťa zverené, má nižší životný štandard, neznamená to, že by životný štandard detí nemohol byť zvýšený práve z výživného povinného rodiča, ktorému to pomery dovoľujú. S poukazom na uvedené súd teda konštatuje, že pomery rodiča, ktorý sa o dieťa osobne stará a u ktorého toto dieťa býva, sú pri určovaní vyživovacej povinnosti sekundárne a nie je potrebné ich dokazovať v takom rozsahu ako príjem a majetkové pomery rodiča povinného na platenie výživného. Súd preto pri rodičoch, ktorí sa o deti starajú, zisťuje len ich bežný príjem a základné majetkové pomery, či majú ďalšie vyživovacie povinnosti, avšak podrobné dokazovanie už ďalej nevykonáva. Z vykonaného dokazovania a zisteného stavu vecí súd vyvodil ten právny záver, že návrh nebol podaný dôvodne a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

3. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania“.

4. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ. Domáhal sa, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že výška výživného na dcéru bude 30,- eur mesačne. Dôvodil tým, že nesúhlasí s rozhodnutím súdu prvej inštancie v plnom rozsahu, pretože na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, k nesprávnemu vyhodnoteniu majetkových pomerov, nakoľko sú splnené podmienky pre zmenu výšky výživného, pretože sa zásadne zmenili pomery navrhovateľa. Táto zmena pomerov spočíva v strate práce, zhoršení zdravotného stavu, priznaní čiastočného invalidného dôchodku. Súd nesprávne vyhodnotil, že dcére sa prijatím na vysokú školu zásadným spôsobom zvýšili jej náklady, pričom chodila do školy v Trnave, bude naďalej študovať v Trnave, nebude ubytovaná na internáte, nestravuje sa v školských zariadeniach. Nesprávne bolo vyhodnotenie súdom, že nevyužil dostatočné úsilie na získanie práce. Predložil niekoľko cca 20 ponúk na ktoré reagoval. Ďalšie aktivity sú na úrade práce. Súdu uvádzal, že jeho prioritou je získať prácu. Súdu tiež predložil aktuálny stav na účte mínus 135,- eur, ostatné finančné rezervy vyčerpal, týkali sa réžii domu, amortizácia domu, zakúpenie auta, momentálne má z predaja auta 5.500,- eur. Auto momentálne nemá, ale ho potrebuje, pretože chodí na pohovory a k lekárom, auto si požičiava od rodiny. Iné finančné prostriedky nemá, preto požaduje zníženie výživného, nakoľko určené výživné 100,- eur nemá z čoho platiť.

5. Osoba oprávnená prijímať výživné odvolanie nepodala, k doručenému odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadrila po stanovenej lehote, v čase keď vo veci bol stanovený termín verejného vyhlásenia rozsudku. V konaní bolo preukázané, že navrhovateľ sa účelovo vyhýba uzavretiu pracovného pomeru s preukázateľným príjmom. Navrhovaná výška výživného nedosahuje ani zákonom určenú minimálnu výšku a nezodpovedá jeho zárobkovým možnostiam v regióne a nadštandardnej životnej úrovni. Argumentácia navrhovateľa o chodení na pohovory na úrad práce, svedčí o tom, že cieľavedome využíval svoju evidenciu uchádzača na získanie dôkazov o svojom úsilí získať prácu. Odporkyňa každoročne počas letných prázdnin jeden mesiac brigáduje. Navrhuje, aby odvolací súd odvolanie zamietol. Žiada priznať náhradu trov konania.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom odvolania (§ 379 Civilného sporového poriadku) a bez viazanosti dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

7. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatneného nároku a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a preto sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

8. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o návrhu navrhovateľa na zníženie jeho vyživovacej povinnosti k plnoletej dcére ako osobe oprávnenej prijímať výživné zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 30,- eur mesačne s účinnosťou od 15.2.2019. Výživné navrhovateľa na osobu oprávnenú prijímať výživné bolo ostatný krát určené na sumu 100,- eur mesačne rozsudkom Okresného súdu Senica č. k. 4P/119/2012-61 zo dňa 21.3.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 23 CoP/59/2013-125 zo dňa 23.9.2013. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa na zníženie výživného a o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody navrhovateľa predstreté v odvolaní bolo posúdiť, či boli splnené podmienky na zamietnutie jeho návrhu na zníženie výživného.

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec i správne právne posúdil, rozsudok vo všetkých jeho častiach riadne odôvodnil, pričom zároveň sa vyčerpávajúco vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie. Námietky navrhovateľa v odvolaní odvolací súd nepovažoval za prijateľné a odôvodnené práve z dôvodov, že súd prvej inštancie vo veci vykonal náležité dokazovanie, vec správne posúdil, pričom navrhovateľ neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť alebo zvrátiť výsledky doterajšieho dokazovania. Navrhovateľ vo svojom odvolaní zároveň neuviedol žiadnu takú podstatnú skutočnosť, ktorá by mala za následok úvahu o prípadnej vade v procesnoprávnom postupe súdu prvej inštancie alebo o prípadnej nesprávnosti rozhodnutia, pričom odvolací súd preskúmaním veci takúto vadu ani nezistil.

10. Podľa § 62 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (odsek 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (odsek 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri

skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

11. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

12. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

13. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine). Výživné ploletých detí upraví súd len na návrh (§ 65 ods. 3 Zákona o rodine).

14. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa (§ 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine).

15. Stanovenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča nie je nemenné. Môže dôjsť totiž k zmene pomerov ako na strane povinného, tak i na strane oprávneného, pokiaľ sa výrazným spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov, môžu znamenať dôvod pre novú úpravu vyživovacej povinnosti. Súd pri svojom rozhodovaní v takomto konaní zisťuje okolnosti dôležité pre určenie pôvodnej vyživovacej povinnosti a posudzuje, či sa tieto okolnosti podstatne a výrazným spôsobom zmenili, či podstatne a výrazným spôsobom zasahujú do pomerov účastníkov a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá privodiť potrebu novej úpravy vyživovacej povinnosti. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov možno zaradiť uplynutie dlhšieho obdobia od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, ďalej podstatná zmena zárobkových možností a schopností povinného rodiča, prípadne i rodiča, ktorému je dieťa zverené do výchovy, pribudnutie či ukončenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola zohľadňovaná v čase posledného rozhodnutia, u detí nastúpenie ďalšej, vyššej formy štúdia zabezpečujúcej prípravu na budúce povolanie a iné.

16. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby

rozširuje. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

17. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

18. Výživné na osobu oprávnenú prijímať výživné bolo naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. 4P/119/2012-61 zo dňa 21.3.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/59/2013-125 zo dňa 23.9.2013 na sumu 100,- eur mesačne. Osoba oprávnená prijímať výživné pokračuje vo vysokoškolskom štúdiu dennou formou, teda nie je schopná sama sa živiť, preto vyživovacia povinnosť rodičov k osobe oprávnenej prijímať výživné trvá. Navrhovateľ si podal návrh na zníženie výživného dôvodiac, že ukončil pracovný pomer u firmy V. - P. V. k 2.11.2016, bol nezamestnaný a od 15.6.2018 je poberateľom invalidného dôchodku, snaží sa zamestnať sa.

19. Pri posudzovaní schopností a možností povinného rodiča nie sú rozhodné jeho skutočné zárobkové (majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (majetkové) pomery, dané napr. jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovnými skúsenosťami. Princíp potenciality príjmov má prednosť pred princípom fakticity príjmov. Životná úroveň povinného rodiča nemôže byť posudzovaná len so zreteľom na súčasne dosahovaný (prípadne len tvrdý) príjem. Majetkové a osobné pomery je nutné posudzovať komplexne, pričom je potrebné zohľadniť aj skutočné možnosti, schopnosti, dosiahnutú kvalifikáciu, reálne možnosti na trhu práce, ale i vôľu a snahu každého z rodičov dosiahnuť čo najvyšší zárobok. K týmto predpokladom je potrebné prihliadnuť najmä vtedy, ak by sa niektorý z rodičov vyhýbal plneniu vyživovacej povinnosti, prípadne by využitie svojich schopností a možností úmyselne či neúmyselne zanedbával. Navrhovateľ si musí byť vedomý, že má zákonnú vyživovaciu povinnosť k svojmu plnoletému nezaopatrenému dieťaťu, ktoré nenadobudlo doposiaľ schopnosť samostatne sa živiť, naďalej sa venuje príprave na svoje povolanie štúdiom na vysokej škole a úmerne tejto skutočnosti je povinný vyvíjať aj patričnú snahu a úsilie zabezpečiť si adekvátny príjem a prispôbiť i svoj životný štýl. Ak schopnosti a možnosti povinného rodiča nie sú využívané adekvátne z dôvodu úmyselného vyhýbania sa zárobkovým možnostiam zodpovedajúcim jeho dosiahnutému vzdelaniu, kvalifikácii a odborným schopnostiam, súd v takomto prípade vychádza pri určovaní výšky zárobku zo zásady potenciality zárobku, čo znamená, že vychádza z fikcie príjmu, ktorý by povinný rodič mohol reálne dosiahnuť (je schopný reálne dosahovať) a nie z jeho súčasného faktického príjmu.

20. Vychádzajúc z výsledkov súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania súd prvej inštancie správne skonštatoval, že v danej veci nie sú splnené podmienky pre zníženie výživného navrhovateľa voči osobe oprávnenej prijímať výživné. Osoba oprávnená prijímať výživné je študentkou vysokej školy v Trnave, študuje dennou formou, od poslednej úpravy výživného uplynulo dlhšie časové obdobie viac ako 6 rokov. Vykonaným dokazovaním, ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, bolo tiež preukázané, že na strane navrhovateľa sú dané dostatočné majetkové pomery pre to, aby si naďalej plnil vyživovaciu povinnosť k osobe oprávnenej prijímať výživné v rovnakom rozsahu ako doposiaľ. V čase ostanej úpravy výživného navrhovateľ bol zamestnaný s príjmom 440,- eur mesačne, aktuálne je navrhovateľ nezamestnaný a poberá invalidný dôchodok v sume 275,- eur mesačne, počet vyživovacích povinností zostal u navrhovateľa nezmenený. Matka osoby oprávnenej prijímať výživné mala v čase ostanej úpravy výživného príjem 817,41 eur a v roku 2018 mala priemerný mesačný príjem 1.118,- eur a za obdobie od januára do mája 2019 vo výške 1.142,- eur, počet jej vyživovacích

povinností zostal nezmenený. Na strane navrhovateľa nedošlo k tak podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Dôvody pre zamietnutie návrhu na zníženie výživného súd prvej inštancie podrobne vysvetlil v preskúvanom rozsudku (odsek 27. a 28.), s ktorými dôvodmi sa odvolací súd plne stotožňuje a nemá viac čo k ním dodať. Zo skutočností zistených ohľadom príjmov a majetkových pomerov navrhovateľa súdom prvej inštancie je totiž jednoznačné, že osobné, majetkové a zárobkové pomery navrhovateľa sú odrazom jeho postoja k možnostiam nájsť si prácu a zamestnať sa a argumentáciou nemožnosti sa zamestnať vzhľadom na jeho zdravotný stav (pri miere poklesu zárobkovej činnosti 50% - ide o údaj prebraný z napadnutého rozsudku), nie je možné dosiahnuť zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči osobe oprávnenej prijímať výživné do žiadanej výšky 30,- eur mesačne. Súd prvej inštancie správne posúdil zárobkové možnosti a schopnosti navrhovateľa. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou je u navrhovateľa 50%, preto súd prvej inštancie správne prihliadol na to, že navrhovateľ je dlhodobo nezamestnaný a nepreukázal, že by vyvinul adekvátne úsilie k nájdaniu si primeranej práce, hoci jeho povinnosťou je zamestnať sa aspoň na čiastočný úväzok. Z výsledkov dokazovania pred súdom prvej inštancie bezpochyby vyplynulo, že navrhovateľ nejaví o možnosť zamestnania sa skutočný záujem, keď jeho jediným príjmom je invalidný dôchodok a je schopný vzhľadom na svoj zdravotný stav zaradiť sa do pracovného procesu minimálne v rozsahu 50% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, teda sám sa tak svojim konaním dostal do situácie, že je bez príjmu zo zamestnania, nakoľko jeho aktivitu oprávneného rodiča smerujúcu k získaniu príjmov nemožno považovať za dostatočnú. Ak teda navrhovateľ okrem dôchodku nemá ďalší čiastočný (v rozsahu 50%) príjem zo zamestnania, možno dospieť len k jedinému záveru, že navrhovateľ zjavne nevyužil všetky svoje možnosti a nezúročil všetky svoje schopnosti na zabezpečovanie tejto zákonnej vyživovacej povinnosti k osobe oprávnenej prijímať výživné. Odvolací súd tak zhodne so súdom prvej inštancie vychádza z prezumpcie, že je v možnostiach a schopnostiach navrhovateľa nájsť si uplatnenie na súčasnom trhu práce v rozsahu 50% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, pričom zvyšok jeho neschopnosti pracovať s ohľadom na jeho zdravotný stav je pokrytá invalidným dôchodkom. Odvolací súd zohľadnil všetky vyššie uvedené skutočnosti, tiež prihliadol na okolnosť, že životná úroveň detí je odrazom životnej úrovne ich rodičov a dospel k záveru, že súd prvej inštancie rešpektujúc vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k osobe oprávnenej prijímať výživné, rešpektujúc zákonné kritéria rozhodujúce pre stanovenie rozsahu tejto vyživovacej povinnosti a skúmajúc dôsledne zmenu pomerov u oboch účastníkov, správne zamietol návrh na zníženie výživného.

21. Odvolací súd sa tak stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že neboli splnené hmotnoprávne predpoklady pre zmenu súdneho rozhodnutia o vyživovacej povinnosti navrhovateľa k osobe oprávnenej prijímať výživné v zmysle návrhu podľa ustanovenia § 121 Civilného mimosporového poriadku a ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine. S prihliadnutím na vek osoby oprávnenej prijímať výživné, jej prípravu na budúce povolanie a mieru jeho odôvodnených potrieb je na vlastnej iniciatíve a snahe navrhovateľa zabezpečiť si zdroj stabilného príjmu i zo zamestnania (nielen z invalidného dôchodku), s dôrazom na povinnosť vynakladať snahu upraviť si svoje osobné a zárobkové pomery adekvátne rozsahu určenej vyživovacej povinnosti. Znížením výživného by došlo k reálnemu ohrozeniu uspokojovania odôvodnených potrieb osoby oprávnenej prijímať výživné. Odvolací súd predovšetkým prihliadol na skutočnosť, že vyživovacia povinnosť k dieťaťu je prvoradou povinnosťou rodiča, ktorej plnenie má prednosť pred inými povinnosťami a nemožno sa jej zbaviť ani s poukazom na aktuálnu majetkovú a sociálnu situáciu navrhovateľa.

22. Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľa odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú odvolaciu argumentáciu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

23. Odvolací súd riadiac sa uvádzaným, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti vo výroku potvrdil (vrátane rovnako správneho rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania, ktoré inak odvolaním

ani spochybnené nebolo a v prípade ktorého ani odvolací súd nezistil žiadne zjavné dôvody jeho nesprávnosti).

24. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

25. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).